

IHMISEN ELOONJÄÄMISOPPI – ELÄMÄN VESI

SYKSYN 2017 HERÄTELUENTOSARJA VESIEN MERKITYKSESTÄ JA SUOJELUSTA MAAILMASSA 26.9.-29.11.2017

Ekosäätiö perustettiin vuonna 1991 jatkamaan ja edelleen kehittämään pääjohtaja Pekka Kuusen jälkeensä jättämää yhteiskuntapolitiikan ja ekologisen ajattelun perintöä. Pekka Kuusen syntymästä tuli 100 vuotta 9. heinäkuuta 2017.

Ekosäätiö kutsuu vuotuisessa luentosarjassaan eri intressipiirien edustajia etsimään ja kehittelemään yhteisiä linjoja vastakkaisiin suuntiin vaikuttavien jännitteiden kentissä. Heräteluennot toteutetaan yhdessä Kriittisen Korkeakoulun ja Suomen ympäristöopisto Syklin kanssa. Luentoilloissa kulloistakin teemaa käsitellään laajasti globaalista ja ratkaisukeskeisesti paikallisesta näkökulmasta. Samalla pohditaan mitä Pekka Kuusi sanoisi aiheesta tänään.

Luennot pidetään Helsingin yliopiston päärakennuksessa. Juhlaseminaari 26.9. pidetään kuitenkin Porthanian salissa P I. Kaksi viimeistä tilaisuutta järjestetään Ruoholahdessa Sitran tiloissa. Puheenjohtajina toimivat Ekosäätiön hallituksen, hallintoneuvoston ja Ekosenaatin jäsenet sekä yhteistyökumppanit.

Luento-ohjelma (2017-09-09)

26.9.2017 16:15-18	Tämä ihmisen maailma – juhlaseminaari 100 vuotta Pekka Kuusen syntymästä Puheenjohtajana Osmo Kuusi Puhujina: Erkki Tuomioja VTT, Juho Saari prof., Marja Järvelä prof. emerita, Mauri Åhlberg prof. emeritus, Tarja Halonen presidentti Paikka: Helsingin yliopisto, Porthania PI
4.10.2017 17.00- 18.30	Vesi ja ilmastonmuutos – planetaariset rajat Puheenjohtaja: Paul Silfverberg DI, Planpoint Puhujina: Olli Varis TT prof., Mikaela Kruskopf PhD

Paikka: Helsingin yliopiston päärakennus, Fabianinkatu 33, sali 8
*Suuri kuva vesivaroista ja niiden riittävyydestä kasvavalle väestölle.
Vesivarat ilmastonmuutoksessa.*

11.10.17 **Vesi ja luonto: Vesiluonnon monimuotoisuuden uhat ja ratkaisuja**

17.00- Puheenjohtaja: Mikko Pyhälä suurlähettiläs emeritus, Ekosäätiö

18.30 Puhujina: Mira Käkönen, tutkija, Panu Oulasvirta, hydrobiologi

Paikka: Helsingin yliopiston päärakennus, Fabianinkatu 33, sali 8
Kansainvälisille joille yhteishallinto. Suurpatojen seuraukset ihmisille ja ympäristölle. Uhanalainen jokihelmisimpukkamme tarjoaa ekosysteemipalveluja puhdistamalla jokivettä ja luomalla elinympäristön muille lajeille. Ongelmina voimalaitospadot sekä jokien liettyminen.

18.10.2017 **Vesi ja kulutus: Globaalista vesijalanjäljestä kädenjälkeen**

17.00- Puheenjohtaja: Alekski Neuvonen, perustaja, Demos Helsinki

18.30 Puhujina: Suvi Sojamo FT, Joseph Guillaumea Dr.

Paikka: Helsingin yliopiston päärakennus, Fabianinkatu 33, sali 8
*Arkisen kulutuksen vesiriippuvuus ja mahdollisuudet vaikuttaa siihen. Vesi-
jalanjälki ja -kädenjälki ymmärrettäväksi.*

25.10.2017 **Vesi ja terveys: Vesi hengen viejänä ja elämän turvana**

17.00- Puheenjohtaja: Harri Vertio LKT, Ekosäätiö

18.30 Puhujina: Heikki S. Vuorinen LKT lääketieteen historian dosentti HY, Ilkka Miettinen johtava tutkija, THL

Paikka: Helsingin yliopiston päärakennus, Fabianinkatu 33, sali 8
Onko kaupungistuminen mahdollista ilman puhdasta vettä? Yli kaksi tuhatta vuotta sitten antiikin kreikkalaiset lääkärit kirjasivat, että hyvä juomavesi on juoksevaa, kylmää, kirkasta ja mautonta tai hyvälle maistuvaa. He totesivat myös, että on vältettävä seisovaa, haisevaa, pahan makuista, lämmintä ja kaivosalueilta peräisin olevaa vettä. Näiden näkemysten huomioon ottaminen vesihuollossa mahdollisti kaupungistumisen sekä silloin että

nykyisin.

Kuinka maailman paras talousvesi voi aiheuttaa epidemioita? Valtaosa Suomen vesilaitosten tuottamasta talousvedestä on hyvälaatuista ja turvallista. Silti Suomessa esiintyy joka vuosi talousveden saastumistapauksia, joista osa on johtanut vesivälitteiseen epidemiaan. Vesiepidemiat johtuvat pääasiassa ulosteperäisistä noroviruksista ja kampylobakteereista, jotka voivat päätyä pohjavesiin pintavalumien kautta.

1.11.2017 **Vesi ja kestävä yhteiskunta – Vesihuolto, kehityksen korvaamaton palvelu**

17.00- Puheenjohtaja: Jukka Noponen DI, vpj., Ekosäätiö

18.30 Puhujina: Tapio Katko TT, dosentti UNESCO Chair, Paul Silfverberg DI

Paikka: Helsingin yliopiston päärakennus, Fabianinkatu 33, sali 8

Vesihuolto hyvinvoinnin perusinfrastruktuurina. Miten turvaamme vesihuollon tulevaisuudessa. Asukkaan ja yhdyskunnan vesiturvallisuus.

8.11.2017 **Vesi ja konfliktit: Vesi kriisien synnyttäjänä ja rauhan ratkaisuna**

17.00- Puheenjohtaja: Kaisa Karttunen MMT, Ajatuspaja e2

18.30 Puhujina: Olli Ruuhomäki FT, Hannu Mölsä FT

Paikka: Helsingin yliopiston päärakennus, Fabianinkatu 33, sali 8

Järvet, joet ja meret yhdistävät ja erottavat maita ja kansoja. Riittääkö yhteisistä vesivaroista ja vesien kalavaroista jaettavaa eri osapuolille tulevaisuudessa ja miten niiden jakamisesta voidaan päästä sovintoon? Missä ovat maailman pahimmat kipupisteet ja miten voidaan ennaltaehkäistä mahdollisten vesikonfliktien syntyä?

15.11.2017 **Vesi ja kulttuuri: Veden monet tarinat**

17.00- Puheenjohtaja: Kari Karanko suurlähettiläs emeritus, Ekosäätiö

18.30 Puhujina: Rosa Liksom, nn (tbc)

Paikka: Helsingin yliopiston päärakennus, Fabianinkatu 33, sali 8

Kulttuurin rooli eloonjäämisopissa. Vesi kulttuurien synnyttäjänä ja ylläpitäjänä. Vesi taiteena ja kulttuurina.

- 22.11.2017 **Vesi ja minä: Maailmanluokan haasteita ja ihmisen kokoisia ratkaisuja**
17.00- Puheenjohtaja: Heli-Maija Nevala FM, kouluttaja, Suomen ympäristöopisto
18.30 SYKLI
Puhujina: Anh Thu Tran Minh, DI, Juha Salonen, puroyliaktiivi, Panu Pihkala
tutkijatohtori, Pia Stjernvall (paneelikeskustelu)
Paikka: "Sitran torni" 14 krs, Itämeren tori, Ruoholahti
*Mitä minä voin tehdä? Onko yksittäisen ihmisen teoilla merkitystä? Mikä saa
ihmisen toimimaan tai lamaantumaan ympäristöongelmien edessä?
Esimerkkejä ihmisistä toimimassa ja tutkimusta kestävyyskysymysten
kohtaamisesta. Yleisö on tervetullut osallistumaan keskusteluun.*
- 29.11.2017 **Ihmisen eloonjäämisoppi: Mitä Pekka Kuusi sanoisi tänään**
16-18 Puheenjohtaja: Sauli Rouhinen YTT, Ekosäätiö
Puhujina: Juho Saari prof., Tapio Bergholm VTT, YTT, J.P. Roos prof.
emeritus, Yrjö Haila prof. emeritus, Tero Toivanen VTM, Risto Heiskala prof.,
Mikko Saikku prof. (paneelikeskustelu, työpaja)
Paikka: "Sitran torni" 14 krs, Itämeren tori, Ruoholahti
*Asiantuntijat arvioivat Pekka Kuusen työtä ja tätä päivää. Pekka Kuusen
sosiaalipolitiikka nykypäivään? (Juho Saari ja Tapio Bergholm).
Evoluutioteoria ja yhteiskuntatiede tähän päivään (J.P.Roos). Tämä ihmisen
maailma (Tero T. Toivanen), Pekka Kuusi vs. Yuval Noah Harari (Yrjö Haila).*